

W NUMERZE

Podatki i księgowość

LICZNE POPRAWKI DO KONTROWERSYJNEJ NOWELIZACJI Spółki komandytowe będą mogły wybrać, czy staną się podatnikami CIT z początkiem 2021 r., czy od maja. Doprecyzowana zostanie też definicja spółek nieruchomościowych **B2**

Firma i prawo

BANKI NIESKORE DO ZWIERZEŃ Część instytucji finansowych wyjaśnia odmowę udzielenia kredytu tak, żeby nic nie wyjaśnić. KNF i prawnicy nie mają wątpliwości – to niezgodne z prawem **B6**

Prawnik

KRYTYKA WIZYTATORA Nie można karać dyscyplinarnie sędziów za to, że nie zgadzają się z opinią na temat swojej pracy. Taka krytyka nie podważa autorytetu władzy sądowniczej **B8**

Samorząd i administracja

MIMO PODWYŻEK ZAROBIA MNIEJ Rząd wprowadza zdalne nauczanie dla szkół średnich w strefach czerwonych, a to doprowadzi do obniżenia wynagrodzeń dla nauczycieli **B9**

Kadry i płace

CUDZOZIEMCY PRACUJĄCY W POLSCE Na koniec września w ZUS było ubezpieczonych 689 tys. obcokrajowców. To najwięcej w historii **B10**

Lockdown w NSA i WSA. Od soboty

PROCEDURY Naczelny Sąd Administracyjny i wojewódzkie sądy administracyjne z powodu wzrostu liczby zakażeń COVID-19 nie będą rozpatrywać spraw na rozprawach. **Będą odbywały się jedynie posiedzenia niejawne**

Łukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

W piątek Marek Zirk-Sadowski, prezes NSA, wydał zarządzenie (nr 39) w sprawie odwołania rozpraw. Obowiązuje ono od soboty.

– Zarządzenie prezesa NSA nikogo na pewno nie dziwi. Jednak dla podatników, którzy już przygotowywali się do rozpraw, nie jest to dobra wiadomość – ocenia Agnieszka Tałasiewicz, partner w Zespole Postępowań Podatkowych i Sądowych EY.

Gerard Dźwigała, radca prawny i partner w Kancelarii Prawnej i Podatkowej Dźwigała, Ratajczak i Wspólnicy, zwraca uwagę, że tytuł zarządzenia wskazuje, że nowe zasady są wprowadzane w związku z objęciem Warszawy czerwoną strefą. Ale w jego par. 3 wskazano, że

chodzi o wszystkie WSA działające w miastach objętych czerwoną strefą. Zarządzenie obejmuje więc również WSA w Bydgoszczy, Krakowie, Gdańsku, Kielcach, Poznaniu, Białymstoku, Lublinie, Łodzi i Olsztynie.

Co na niejawnym

Z zarządzenia prezesa NSA wynika, że:

■ odwołuje się rozprawy, a sądy mają orzekać jedynie na posiedzeniach niejawnych,

■ sprawy wyznaczone do rozpatrzenia na rozprawie mają być załatwiane na posiedzeniu niejawnym.

Takie zasady mają obowiązywać do odwołania. Eksperti przyznają, że nie oznacza to, że automatycznie wszystkie sprawy będą od dziś załatwiane na posiedzeniach niejawnych. Jak przy-

pomina Gerard Dźwigała, szczególne tryby rozpoznawania spraw przez sądy administracyjne w okresie epidemii wprowadził art. 152zs⁴ ustawy covidowej.

Po pierwsze, NSA może rozpoznać skargę kasacyjną na posiedzeniu niejawnym, jeżeli wszystkie strony w sposób wyraźny wyrażą na to zgodę. – A więc bez ich zgody albo nawet jeżeli nie zajmą w tej sprawie stanowiska, sprawa powinna trafić na rozprawę – wskazuje Dźwigała.

Po drugie, jest możliwość przeprowadzenia rozprawy tzw. odmiejscowionej, czyli za pomocą teletransmisji. – W praktyce do tej pory rozwiązanie to było stosowane rzadko – mówi ekspert. Polegało ono na tym, że strony stawiały się na rozprawę kasacyjną przed NSA we

właściwym wojewódzkim sądzie administracyjnym (który rozpoznawał sprawę w I instancji) i między salą w WSA a salą w NSA była prowadzona teletransmisja.

Po trzecie, można skierować sprawę na posiedzenie niejawne bez zgody strony. – Wydaje się, że właśnie z tego rozwiązania skorzystał obecnie prezes NSA w zarządzeniu – mówi Dźwigała.

Inaczej ocenia to Agnieszka Tałasiewicz. Jej zdaniem zarządzenie prezesa NSA nie rozstrzyga, którym z trybów posłuży się NSA. – W przypadku spraw podatkowych niewątpliwie NSA stanie przed dylematem – uważa ekspertka. Tłumaczy, że z jednej strony niełatwo jest uznać sprawy podatkowe za takie, które wymagają natychmiastowego rozstrzygnięcia, a z drugiej – trudno

dzisiaj przewidzieć, jak długo będzie trwał stan epidemii.

Praktyczne problemy

Gerard Dźwigała zwraca uwagę, że zgodnie z art. 152zs⁴ ust. 3 sprawę na posiedzenie niejawne może skierować bez zgody strony przewodniczący składu, a nie prezes NSA.

– To nie jest bez znaczenia, gdyż zarządzenie zgodnie z jego par. 3 ma być stosowane także przez WSA, które są w czerwonych strefach. A więc oznaczałoby to, że prezes NSA kieruje na posiedzenia niejawne sprawy np. w WSA w Lublinie. Moim zdaniem jest to niezwykle problematyczne – uważa ekspert.

Zwraca też uwagę, że posiedzenie niejawne bez zgody strony może się odbywać, jeśli nie ma możliwości przeprowadzenia teletransmisji. A w praktyce jest to możliwe.

– Zarządzenie budzi więc istotne wątpliwości – komentuje Gerard Dźwigała. Zwraca uwagę, że w sądach powszechnych rozprawy są w pełni transmitowane. Strony w nich uczestniczą, ale fizycznie nie są obecne w budynku sądu. – Tak powinno być również w sądach administracyjnych – podkreśla.

Agnieszka Tałasiewicz dodaje, że podatnicy, którym bardzo zależy na przeprowadzeniu rozprawy, mogą i powinni wyrazić ten pogląd na piśmie. – Nie ma gwarancji, że NSA uwzględni ich stanowisko, ale jeśli sama strona wskaże, że ważniejsza dla niej jest możliwość udziału w rozprawie niż szybkie rozpoznanie sprawy, to jest szansa, że NSA przychyli się do takiego wniosku – uważa. **CP**

Czytaj też **B8**

Koniec z niejednolitą wykładnią fiskusa

PODATKI

Agnieszka Pokojka
agnieszka.pokojka@infor.pl

W Ministerstwie Finansów powstał nowy departament orzecznictwa podatkowego. Ma zadbać, aby organy w ten sam sposób interpretowały przepisy. Zdaniem ekspertów jest to szansa na rozwiązanie jednego z głównych problemów polskiego systemu podatkowego, jakim jest niejednolita wykładnia prezentowana przez fiskusa.

– Zadaniem nowo powstałego departamentu jest przede wszystkim monitorowanie prawidłowości interpretacji indywidualnych i wiążących informacji stawkowych wydawanych przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej oraz udzielanie wyjaśnień odnośnie do wątpliwości dotyczących stosowania przepisów prawa podatkowego zgłaszanych przez izby administracji skarbowej – mówi DGP Elżbieta Banaszewska-Miałkowska, dyrektor nowego departamentu.

Korzyść dla podatników

Na tym rozwiązaniu zyskają podatnicy. Dyrektor z MF podkreśla, że jednym z prio-

rytetów jej departamentu jest zapewnienie jednolitości w stosowaniu przepisów podatkowych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej. Dzięki temu podatnicy mają uzyskiwać taką samą informację dotyczącą stosowania prawa zarówno w Krajowej Informacji Skarbowej (KIS), jak i w dowolnym urzędzie skarbowym.

– Jednolitość stosowania przepisów podatkowych to też jednolitość orzecznictwa – podkreśla.

Jak departament zamierza osiągnąć swój cel? Przez wsparcie merytoryczne izb administracji skarbowej i KIS. W tym celu nowy departament analizuje też wyroki sądów administracyjnych, aby dostarczać wszystkim organom KAS aktualnych informacji o kształtującej się linii orzeczniczej.

Dotychczas zadania związane z orzecznictwem podatkowym realizował departament poboru podatków. Była to jednak jedna z wielu jego funkcji. Zajmował się też zadaniami w zakresie poboru i egzekucji, współpracy międzynarodowej, nadzoru nad funkcjonowaniem i rozwojem systemów informa-

tycznych Krajowej Administracji Skarbowej.

– Po analizie obejmującej kilka lat funkcjonowania tego departamentu z tak obszernym i złożonym zakresem działań podjęto decyzję o wyodrębnieniu z niego nowego departamentu orzecznictwa podatkowego, któremu zostały przypisane zadania stricte związane ze stosowaniem przepisów prawa podatkowego – tłumaczy Elżbieta Banaszewska-Miałkowska.

Dobry ruch

– Obok stanowienia prawa podatkowego orzecznictwo jest jednym z kluczowych obszarów, za który odpowiada Ministerstwo Finansów. Zasluguje ono więc na to, aby zajmował się nim wyodrębniony departament – twierdzi Michał Goj, doradca podatkowy i partner w EY. Dodaje, że połączenie stanowienia prawa z odpowiedzialnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej – zwraca uwagę Aleksy Miarkowski, doradca podatkowy i partner w SSW Pragmatic Solutions.

Ma nadzieję, że dzięki takiemu instytucjonalnemu wzmocnieniu będzie mniej przypadków, w których w podobnych stanach faktycznych organy podatkowe prezentują rozbieżne stanowiska – czy to w trakcie interpretowania przepisów lub poboru podatku, czy to podczas kontroli.

– Obszar ten jest szczególnie ważny z perspektywy podatników, którzy od lat podkreślają, że jedną z głównych wad polskiego systemu podatkowego są sprzeczne interpretacje przepisów – podkreśla ekspert.

Ważne zadania

Aleksy Miarkowski zwraca uwagę, że nowy departament w zakresie obowiązków ma również sygnalizowanie potrzeb zmian legislacyjnych w zakresie poszczególnych podatków oraz wskazywanie na celowość wydania interpretacji ogólnych lub objaśnień podatkowych.

Uważa, że to krok w kierunku spełnienia wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli wskazanych w raporcie z 30 grudnia 2019 r. pt. „Agresywna optymalizacja podatkowa w zakresie CIT”. NIK wskazała w nim na konieczność wydawania w większym niż

Zadania departamentu orzecznictwa podatkowego w MF

Odpowiada za realizację zadań szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie nadzoru nad:

- ➔ jednolitym stosowaniem przepisów prawa podatkowego przez organy podatkowe
- ➔ interpretacjami indywidualnymi oraz wiążącymi informacjami stawkowymi wydawanymi przez dyrektora KIS

Wykonuje m.in. zadania:

- w zakresie nadzoru nad postępowaniami podatkowymi, w szczególności: monitorowanie i analizowanie jednolitości orzecznictwa podatkowego przez organy, udzielanie organom wyjaśnień dotyczących stosowania prawa podatkowego, sporządzanie statystyk w zakresie postępowań podatkowych oraz opracowywanie na ich podstawie analiz dla szefa KAS
- monitorowanie interpretacji indywidualnych i wiążących informacji staw- kowych oraz prowadzenie postępowań dotyczących ich zmiany lub uchylenia
- sygnalizowanie potrzeb zmian legislacyjnych
- przekazywanie informacji do departamentu systemu podatkowego o celowości wydania interpretacji ogólnej lub objaśnień podatkowych
- rozpatrywanie wniosków o wyrażenie przez szefa KAS zgody na ujawnienie przez organy informacji stanowiących tajemnicę skarbową
- prowadzenie postępowań w sprawie sporów o właściwość pomiędzy organami podatkowymi, do których rozstrzygnięcia właściwy jest szef KAS

Źródło: Zarządzenie ministra finansów z 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów (t.j. Dz.Urz. Min. Fin. z 2020 r. poz. 80 ze zm.)

Fot. Kange Studio, Shutterstock

LR **CP**

dotychczas zakresie interpretacji ogólnych i podejmowania stosownej inicjatywy legislacyjnej w celu doprecyzowania przepisu prawa podatkowego.

– Dziś interpretacji ogólnych jest za mało. Mam nadzieję, że dzięki inicjaty-

wie nowego departamentu będzie ich znacznie więcej – mówi Michał Goj. Uważa, że dobra i otwarta współpraca z działami odpowiedzialnymi za poszczególne podatki powinna być jednym z ważniejszych zadań nowego departamentu. **CP**